

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Борислав Александров Ясенов
АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

Със заповед № РД-27-001 от 07.01.2022 г. на Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив, съм определен за член на научно жури, за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Песенното вокално творчество на Рейналдо Ан и прилагане на френската фонетична транскрипция при интерпретация на френски, за сметка на практическата транскрипция и транслитерацията на български език“, за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“. Автор на дисертационния труд е Ивайло Трифонов Михайлов – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Класическо и Поп и джаз изпълнителско изкуство“, факултет „Музикална педагогика“, с научен ръководител проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.

Предоставеният ми комплект материали включва следните документи: автобиография, дисертационен труд, автореферат, списък на научните публикации.

Ивайло Михайлов е изявен оперен певец-тенор, със завидна професионална кариера и безспорен образователен ценз. През 1997 година придобива образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София. През 2002 г. след спечелена стипендия от Министерството на културата на Република България продължава обучението си в Италия, първоначално в Академията „Борис Христов“ в Рим, а впоследствие в Академията за оперно бароково изкуство в гр. Озимо. Същата година защитава магистърска степен по Вокална педагогика в НБУ – София. В АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, изучава „Арт мениджмънт“ и през 2010 г. защитава магистърска степен, а през 2013 г. придобива магистърска степен по „Музикално-сценична режисура“. Дебютът му като режисьор е с операта „Бастиен и Бастиена“ от В. А. Моцарт. Докторант в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, с научен ръководител проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак.

Художественотворческата дейност на докторанта е изключително активна и богата. Дебютът му в Софийската национална опера и балет е през 2012 г. в ролята на Ернани от едноименната опера на Верди. През следващата година дебютира в Букурещката национална опера и балет като Фауст от едноименната опера на Ш. Гуно. Следват изяви в операта в гр. Каляри: Дон Хозе в Колизео до Порто (2014) и главната роля на Вакула в приказната опера „Черевички“ на Чайковски. От 2015 г. е постоянен гост-солист в Сполето, Италия, където се представя в главните роли на оперите „Бохеми“ (2015), „Бал с маски“ (2016), „Кармен“ (2017). Осъществява турнета в Перуджа, Орвието, Асизи. От 2018 г. е солист на Държавна опера – Стара Загора. Пее на сцените в Палма де Майорка, Антверпен, Гент и др. Ивайло Михайлов има множество записи за БНР, БНТ, VTV и RAI. Работи с диригентите Донато Ренцети, Лоран Кампелоне, Карло Палески, Хосе Мария Морено, Михаил Ангелов и Борислав Иванов.

Педагогическата работа на дисертанта е обвързана с АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив. През 2013/14 той е наставник и съдия в първото издание на “Popstar to operastar” – Виетнам и вокален педагог в X-фактор.

От справката за научните публикации е видно, че те са три на брой и са пряко свързани с темата на дисертационния труд.

Актуалността на темата на дисертационния труд е обусловена от интереса към „Бел епок“, период, свързан с разцвет в културата и изкуството, в който преминават творческите години на Рейналдо Ан, определящо специфичния му стил и ползата от разглеждане и анализирането на песенното творчество на композитора, оставило ярка следа в музикалното наследство, явяващо се обект на научния труд.

Предмет на изследването е френската фонетична транскрипция и необходимостта от прилагане ѝ при интерпретация на произведения на френски език. Проблематиката се разглежда на базата на текстовете на песните на Рейналдо Ан.

Авторът защитава тезата, че за успешното представяне на вокални произведения на френски език е необходимо да се прилага френската фонетична транскрипция в замяна на практикуваната транскрипция и транслитерация на български език. От важно значение е, че изследователската теза се базира на професионалния опит на докторанта в езиковедския анализ и вокалното представяне на творби на френски език.

Целта на дисертанта е да докаже необходимостта от въвеждането на френска фонетична транскрипция за изпълнение на произведения на френски език, а хипотезата е, че въвеждането ѝ ще допринесе за бързо разучаване на текстовете при пеене на френски език и ще бъде полезна в практическото си приложение в оперните театри и при камерните изпълнители.

Задачите на изследването са:

- посочване на различията между практикуваната транскрипция и транслитерацията на кирилица и транскрипцията на френски, в доказателство на необходимостта от транскрибирането на френски;

- сравнителен анализ на съществуващата система в оперните театри на транскрипция и транслитерация на кирилица от една страна, и френската фонетична транскрипция от друга;

- изследване и представяне на песенното творчество на Рейналдо Ан, в контекста на епохата и възгледите му за вокалното изкуство, във връзка с предмета на изследването;

- да се докаже необходимостта от отпадане на практикуваната днес транскрипция и транслитерация, като средство за пеене на френски;

- обосновка на необходимостта от въвеждането на френската фонетична транскрипция, като метод, спомагащ за по-бързо разчитане на текстове и перфектно произношение, допринасящ за по-висока конкурентна способност на изпълнителя на международните музикални сцени.

Методите използвани в труда са емпиричен, теоретичен и аналитичен.

Темата е провокирана от ползата и необходимостта от въвеждане на френска фонетична транскрипция, а също от личността и творчеството на Рейналдо Ан и засиления изследователски интерес към „Бел епок“.

Дисертационният труд съдържа увод, три глави, заключение и приложения.

В увода докторантът излага своята хипотеза и актуалността на темата, представя обекта, предмета, целта, задачите, методите, извежда ползите, приложимостта на резултатите от изследването.

В първа глава – „Песенното творчество на Рейналдо Ан“, дисертантът представя личността Рейналдо Ан, възгледите за вокалното изкуство и ролята на словото във вокалната музика, както и творчеството му в контекста на епохата. В табличен вид са описани хронологично песенните творби на композитора, изданията, а също и сведения за създаването им, за осъществени техни варианти (транскрипции) и пр. Направен е извод в защита на тезата.

Втора глава – „Транскрипция на текста при вокалната интерпретация“, е същинската част на труда, определяща практико-приложния характер, с най-ценен принос за вокалното изпълнителство. Разгледана е връзката между текст и музика в камерната песен. Направено е обобщение, в което горепосочената връзка, се проявява на различни нива: съдържание, образни характеристики, музикално-изразни средства, естетика, обвързана е с технологията на процеса на звукоизвличане при вокалното изпълнение. Осъществен е сравнителен анализ на двете системи за транскрибиране в доказателство на тезата. Представена е технология на фонетичната транскрипция при интерпретация на френски език (френска фонетика, букви и фонемни).

В трета глава – „Прилагане на технологията на фонетичната транскрипция при интерпретация на френски език на вокални творби на Рейналдо Ан“, са разгледани вокалните

цикли от Рейналдо Ан: „Сиви песни“ по стихове на Пол Верлен и „Венеция“. Представена е хронология на създаване на циклите, както и някои особености на стихотворния стил на Пол Верлен. Извършен е структурен и естетически анализ. Обърнато е внимание на особеностите и спецификата в текстовете. Направени са изводи в защита на тезата, а именно ползата от въвеждането на френска фонетична транскрипция допринасяща за: адекватно произношение при пеене на френски език, по-бързо разчитане и овладяване на текстовете, повишаване на качеството на вокалното изпълнение при изграждане на художествения образ.

Всичко това ще доведе до обогатяване на теоретико-практическите умения при изпълнителите-певци, ще улесни работата им при подготвяне на произведения с текст на френски език, ще спомогне за постигане на стойностна професионална интерпретация, а също ще разшири компетентностите на музикалните педагози. Горезложеното обуславя приносния характер на дисертацията.

Трудът отговаря на изискванията за създаване на дисертация. Обемната информация е изложена в общо 187 страници, от които 168 основен текст. Обясненията са обосновани с подходящи нотни примери – 14 на брой и 19 таблици, допринасящи за създаване на още по-ясна представа за целта, обекта и предмета на дисертационния труд. Библиографията съдържа 91 източника, от които 56 научна литература и 35 интернет страници.

Авторефератът е изготвен според изискванията и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

Приносите на труда се изразяват в следното:

- за първи път се разглежда проблема за въвеждането на френска фонетична транскрипция, водещо до ефективна работа с текстовете при пеене на френски език;
- изследвано е песенното творчество на Рейналдо Ан, малко познат у нас автор, като за първи път в българското музиковедие се прави обстоен анализ и жанрова класификация на песенните творби и вокалните цикли, обобщават се сведения за песенните произведения на композитора в хронологичен ред – издания, сведения за осъществени техни варианти (транскрипции и др.) и се извеждат основните аспекти на неговите възгледи за вокалното изкуство;
- за първи път се осъществява фонетична транскрипция, съпоставена с практикуваната транскрипция и транслитерация и свободен превод на песните;
- освен научноизследователска, трудът има и практико-приложна стойност – предлага и доказва иновативна система, която може да замени вече съществуваща практика.

Теоретичната разработка на кандидата има практическа приложимост и е ориентирана както към учебната работа, така и към художественотворческата дейност. Всеки разгледан проблем е теоретично аргументиран и прегледно обяснен. Това обуславя приносния характер на дисертацията.

В заключение ще изтъкна, че дисертационният труд на Ивайло Михайлов на тема „Песенното вокално творчество на Рейналдо Ан и прилагане на френската фонетична транскрипция при интерпретация на френски, за сметка на практическата транскрипция и транслитерацията на български език“, ме впечатли със задълбочеността на разглежданата тематика, анализите и научно-теоретичната обосновка, написана на професионален и в същото време достъпен език. От изложеното в труда е видно, че Ивайло Михайлов е ерудиран музикант, с богата музикално-теоретична подготовка, и иновативен подход в практическата работа. Считаю, че теоретичната разработка отговаря на предявените от ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Ивайло Михайлов образователната и научна степен „доктор“.

15.03.2022 г.
Пловдив

Изготвил становището:
(проф. д-р Борислав Ясенов)